

Anonymiserad version

C-221/24 - 1

Mål C-221/24

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

22 mars 2024

Domstol som begär förhandsavgörande:

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen (Sverige)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

12 mars 2024

Klagande:

Naturvårdsverket

Motpart:

UQ

SVEA HOVRÄTT
[OMISSIS]
[OMISSIS]

PROTOKOLL
2024-03-12
[OMISSIS]
[OMISSIS]

[OMISSIS]
[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

SV

[OMISSIS]

SAKEN

Återvinning enligt avfallstransportförordningen; nu fråga om inhämtande av förhandsavgörande från EU-domstolen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-01-27 [OMISSIS]

[OMISSIS].

[OMISSIS].

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

BESLUT [OMISSIS]

1. Förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF ska hämtas in från EU-domstolen i enlighet med bilagda begäran om sådant avgörande [OMISSIS].
2. Målet ska vila i avvaktan på EU-domstolens ställningstagande.

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

BEGÄRAN OM FÖRHANDSAVGÖRANDE

Den hänskjutande domstolen

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen

[OMISSIS] [OMISSIS]
[OMISSIS] [OMISSIS]
[OMISSIS] [OMISSIS]
[OMISSIS] [OMISSIS]

Parterna i det nationella målet

Klagande: Naturvårdsverket
[OMISSIS] Stockholm

Motpart: UQ
[OMISSIS]
[OMISSIS] Umeå

Ombud: [OMISSIS]
[OMISSIS]
[OMISSIS]
[OMISSIS]

Inledning

- 1 Den 26 augusti 2022 informerade Naturvårdsverket, i egenskap av ansvarig myndighet i Sverige, belgiska myndigheter om att en container som misstänktes utgöra en olaglig avfallstransport enligt förordning (EG) nr 1013/2006¹ (avfallstransportförordningen) hade lämnat Sverige på väg till Kamerun via Belgien. Naturvårdsverket begärde att de belgiska myndigheterna skulle stoppa containern.
- 2 Naturvårdsverket tog kontakt med UQ som stod som avsändare för transporten och informerade honom om att containern misstänktes utgöra en olaglig avfallstransport och efterfrågade uppgifter som kunde styrka att godset inte utgjorde avfall. UQ lämnade därefter in dokument, foton och kvitton. Av dokumentationen framgick att transporten innehöll bl.a. däck, motorer och elektroniska produkter. Sammantaget fann Naturvårdsverket dock att det inlämnade underlaget inte var tillräckligt för att kunna konstatera att innehållet i containern inte utgjorde avfall.
- 3 Belgiska myndigheter utförde den 29 september 2022 en scanning av containern i Belgien. Utifrån scanningsbilden kunde konstateras att containern var lastad med bl.a. två fordon, en större mängd däck, ett par motorer och övrigt innehåll.

1 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall.

- 4 I en skriftlig underrättelse den 17 oktober 2022 informerade Naturvårdsverket UQ om att containern bedömdes innehålla avfall och därför skulle återtas till Sverige. Han uppmanades inkomma med uppgifter om han själv avsåg återta det innehåll som fanns lastat i containern till Sverige, eller om Naturvårdsverket skulle ta tillbaka innehållet och omhänderta det på hans bekostnad.
- 5 UQ yttrade sig till Naturvårdsverket och anförde att han inte delade Naturvårdsverkets bedömning att innehållet i containern utgör avfall. Vad gäller återtagande uppgav han sig inte vara säker på att han kunde uppfylla de krav som ställs för att själv återta containern och önskade därför att Naturvårdsverket skulle ombesörja återtagandet till Sverige.
- 6 UQ begärde därefter att containern skulle inspekteras i syfte att bedöma vad av innehållet som skulle ses som avfall. En inspektion utfördes av belgiska myndigheter den 1 december 2022 varvid endast en mindre del av innehållet lossades. Belgiska myndigheter gjorde bedömningen att de två fordonen, de elektroniska produkterna samt däcken, utgjorde avfall varav en del farligt avfall och att det var fråga om en olaglig avfallstransport enligt avfallstransportförordningen. UQ hävdade fortsatt att det inte var fråga om avfall.
- 7 Naturvårdsverket beslutade därefter att innehållet i containern skulle tas tillbaka till Sverige och tas omhand på ett miljömässigt godtagbart sätt genom Naturvårdsverkets försorg. UQ överklagade beslutet till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen. Mark- och miljödomstolen upphävde beslutet i den del det avser att innehållet i aktuell container ska tas om hand genom Naturvårdsverkets försorg. Som skäl angavs att beslutet innebär en inskränkning av egendomsskyddet som saknar författningsstöd. Naturvårdsverket har överklagat domen till Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen [OMISSIS]. Frågan i Mark- och miljööverdomstolen är om avfallstransportförordningen ger Naturvårdsverket rätt att återvinna det återtagna innehållet i containern.

Ärendet hos Naturvårdsverket

- 8 Naturvårdsverket beslutade den 14 december 2022 bl.a. att innehållet i container CMCU 4925067 skulle tas tillbaka till Sverige samt tas omhand på ett miljömässigt godtagbart sätt genom Naturvårdsverkets försorg i enlighet med artikel 24 avfallstransportförordningen. I beslutet angavs även att Naturvårdsverkets kostnader för återtagande och omhändertagande av avfallet kommer att återkrävas av UQ i enlighet med artikel 25 i avfallstransportförordningen.
- 9 Som skäl för beslutet angavs att containern bedömdes innehålla avfall och farligt avfall. Vidare angavs att avfallet var avsett att transporteras till Kamerun, i strid med exportförbudet i artikel 36 i avfallstransportförordningen och förordning (EG) 1418/2007² samt att ingen anmälan gjorts och att skriftligt godkännande

² Kommissionens förordning (EG) nr 1418/2007 av den 29 november 2007 om export för återvinning av visst avfall som förtecknas i bilaga III eller IIIA till Europaparlamentets och

saknades. Eftersom UQ stod som avsändare för containern bedömdes han vara att betrakta som anmälare enligt avfallstransportförordningen. Vidare angavs att han hade getts möjlighet att själv återta innehållet i containern men avstått från detta. Han hade inte heller lämnat någon information som visade att han efter återtagandet skulle kunna ta hand om avfallet på ett miljö- och hälsomässigt godtagbart sätt. Naturvårdsverket bedömde därför att det inte kunde anses möjligt för UQ att återta eller ta hand om avfallet i containern.

- 10 Inför att innehållet i containern skulle transporteras tillbaka till Sverige upprättade Naturvårdsverket en anmälan enligt artikel 24 tredje stycket avfallstransportförordningen där verket angavs som anmälare och ansvarig för transporten. Som mottagare av avfallet angavs en godkänd mottagningsanläggning för avfall i Sverige. Vidare angavs avfallet transporteras för återvinning. Anmälan godkändes av behörig myndighet i Belgien.
- 11 Innehållet i containern togs därefter tillbaka Sverige till den mottagningsanläggning som anges i anmälan och lagras där på uppdrag av Naturvårdsverket. Det återtagna godset har även inspekterats av tillsynsmyndigheten (Länsstyrelsen i Norrbottens län) som bedömer att det är fråga om blandat avfall varav en del utgör farligt avfall. Tillsynsmyndigheten delar belgiska myndigheters och Naturvårdsverkets bedömning att det rör sig om en otillåten avfallstransport och att avfallet bör tas om hand på ett miljömässigt sätt.

Målet i Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen

- 12 UQ överklagade Naturvårdsverkets beslut till mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Domstolen fann att Naturvårdsverkets beslut inte kan förstås på annat sätt än att UQ:s egendom ska fråntas honom och återvinnas. Domstolen konstaterade att beslutet i den del det avser återvinning av egendomen innebär en inskränkning av den grundläggande rätten till skydd för egendom enligt bl.a. Europakonventionen och att det då krävs klart författningsstöd för förfarandet. Domstolen ansåg vidare att det av ordalydelsen av bestämmelserna i avfallstransportförordningen inte ges stöd för Naturvårdsverket att besluta om att, mot UQ:s önskan, återvinna hans egendom i de delar den betraktas som avfall efter att den återtagits till Sverige. Enligt domstolen förutsätter ett beslut om återvinning av avfall i samband med att Naturvårdsverket återtar gods till Sverige ett klart författningsstöd vilket inte finns i avfallstransportförordningen eller nationella bestämmelser. Domstolen upphävde därför Naturvårdsverkets beslut i den delen det avsåg omhändertagande av innehållet i containern genom Naturvårdsverkets försorg.

Målet i Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen

rådets förordning (EG) nr 1013/2006 till vissa länder som inte omfattas av OECD-beslutet om kontroll av gränsöverskridande transporter av avfall.

- 13 Naturvårdsverket har nu överklagat mark- och miljödomstolens dom till Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt och yrkat att Naturvårdsverkets beslut ska fastställas. Naturvårdsverket har också begärt att Mark- och miljööverdomstolen ska inhämta förhandsavgörande från Europeiska unionens domstol (EU-domstolen) vad gäller tolkningen av vissa bestämmelser i avfallstransportförordningen. UQ har bestridit Naturvårdsverkets yrkanden i dess helhet.
- 14 Naturvårdsverket har anfört sammanfattningsvis följande. Det är svårt att se hur systemet för gränsöverskridande avfallstransporter, och återtagande av olagliga gränsöverskridande transporter, ska fungera om inte den återtagande behöriga myndigheten ska ha rätt att se till att återtaget avfall återvinns eller bortskaffas. Enligt Naturvårdsverkets uppfattning finns rättsligt stöd för detta i avfallstransportförordningen. Även återtagandet av en olaglig avfallstransport utgör en gränsöverskridande avfallstransport. Vid ett återtagande enligt artikel 24.2 punkterna a, b eller c i avfallstransportförordningen ska, enligt tredje stycket samma artikel, upprättas en ny anmälan för transporten tillbaka till avsändarlandet från det land där transporten stoppats. Det följer av artikel 4.6 avfallstransportförordningen att en anmälan ska omfatta transporten av avfall från den ursprungliga avsändarplatsen och inbegripa behandling i avvaktan på återvinning eller bortskaffande, eller slutlig återvinning eller slutligt bortskaffande. I anmälan ska anges bl.a. avsändare, mottagare, behandlingsanläggning och behandlingsförfarande. Enligt Naturvårdsverkets bedömning förutsätts således att det som återtas är avfall och att avfallet återtas för återvinning eller bortskaffande. Naturvårdsverket är, som behörig myndighet, skyldig att följa det förfarande som föreskrivs i EU-förordningen. Det har inte framkommit några uppgifter som visar att UQ kan ta hand om avfallet i transporten på ett sätt som är miljöriktigt och i enlighet med gällande nationella regler för hantering av avfall. UQ har uppgett att han mottagit ersättning för delar av innehållet i containern och att han därmed önskade fullfölja transporten till Kamerun. Det finns indikationer på att han avser att exportera innehållet i containern på nytt. Mot den bakgrunden kan det inte anses möjligt för Naturvårdsverket som behörig myndighet, tillsynsmyndighet och innehavare av avfallet, att återlämna avfallet i transporten till UQ. För det fall att bestämmelserna i artikel 24.2 a–c avfallstransportförordningen ska tolkas och tillämpas på det sätt mark- och miljödomstolen funnit, skulle artikel 24.2 d avfalls- transportförordningen kunna ge rättsligt stöd för avsändarmyndigheten att återvinna avfallet i avsändarlandet, när det inte kan anses möjligt för exportören att ta hand om avfallet på lämpligt sätt efter att det återtagits. I sådana situationer måste den behöriga avsändarmyndigheten, i detta fall Naturvårdsverket, ansvara för att se till att avfallet tas om hand och återvinns, i egenskap av såväl behörig myndighet, tillsynsmyndighet som innehavare av avfallet och anmälare av avfallstransporten.
- 15 UQ har anfört sammanfattningsvis följande. Som Naturvårdsverket framfört ska, enligt artikel 24.2 tredje och femte stycket avfallstransportförordningen, en ny anmälan upprättas i enlighet med det krav som framgår av artikel 4. Av artikel 4.6

framgår dock att en transport kan avse behandling i avvaktan på återvinning eller bortskaffande och att det inte är en nödvändighet att det sker en slutbehandling av avfallet. Det är korrekt att han bett Naturvårdsverket ombesörja återtransporten men han har aldrig bett myndigheten om återvinning eller bortforsling. Om Naturvårdsverket i anmälan om återtransport angivit att myndigheten själv ska utföra detta går det utöver vad han medgivit och mot hans bestridande har inte myndigheten rätt att överta äganderätten till egendomen. Det saknas lagstöd för att äganderätten till egendomen ska övergå från den enskilde till Naturvårdsverket. Anledningen till att han själv inte kunde ombesörja återtransporten var att Naturvårdsverket, till synes utan författningsstöd, uppställde krav på att själva återföringen skulle ske på annat sätt än transporten till Belgien. Han har möjlighet att ta hand om avfallet och kan själv lämna in det till slutlig behandling precis som Naturvårdsverket kommer göra. Även om egendom klassats som avfall nu, kan den efter reparationsarbeten klassas som egendom som inte är avfall. I aktuellt fall rör det frågan om de två fordonen som fanns i containern. Båda fordonen har ett värde på den öppna marknaden och båda hade godkända kontrollbesiktningar, det finns även köpekontrakt för dessa och betalning har erlagts. Däcken hade medvetet tömts på luft för att på så vis försäkra sig om att de inte skulle börja rulla i containern. Det finns fortfarande möjlighet och ekonomiska incitament för att åtgärda de smärre brister som anmärkts. Om han än en gång kunde visa att bilarna kontrollbesiktigats utan anmärkning, att det finns köpeavtal, att köpeskilling erlagts och att det inte finns några övriga större skador hade fordonen om de fraktats ensamma inte ansetts vara avfall. De anmärkningar som anförs avseende fordonen är begränsade och att en bil har korrosionsskador innebär inte att det är avfall. För det fall fordonen, efter reparationsarbeten inte skulle uppfylla kraven för att inte klassas som avfall ska dessa återvinnas och han kan då själv avlämna fordonen hos bilskrot.

Unionsrätten

Avfallstransportförordningen

- 16 Avfallstransportförordningen ska tillämpas bl.a. på transporter av avfall som exporteras från gemenskapen till tredjeländer eller som transiteras genom gemenskapen på väg från och till tredjeländer (se artikel 1.2).
- 17 När det gäller en transport som har sitt ursprung i en medlemsstat ska anmälaren vara en fysisk eller juridisk person som omfattas av den statens jurisdiktion och som har för avsikt att genomföra en avfallstransport eller att låta genomföra en sådan transport, och som är skyldig att anmäla transporten enligt närmare angiven förteckning (se artikel 2.15).
- 18 Med behörig myndighet avses i medlemsstaterna det organ som utsetts av den berörda medlemsstaten i enlighet med artikel 53 (se artikel 2.18).
- 19 Med transport avses bl.a. befördran av avfall som är avsett att återvinnas eller bortskaffas och som planeras eller genomförs mellan två länder eller mellan ett

land och de utomeuropeiska länderna och territorierna eller andra områden som står under det landets beskydd (se artikel 2.34).

- 20 Med olaglig transport avses bl.a. alla transporter av avfall som utförs utan att de anmäls till alla berörda behöriga myndigheter i enlighet med avfallstransportförordningen, som utförs utan godkännande från de berörda behöriga myndigheterna i enlighet med denna förordning, som utförs på ett sätt som inte uttryckligen specificerats i anmälan eller i transportdokumentet eller som utförs på sådant sätt att det leder till återvinning eller bortscaffande i strid mot gemenskapsbestämmelser eller internationella bestämmelser (se artikel 2.35).
- 21 Transporter av avfall för bortscaffande och för återvinning omfattas av förfarande med krav på skriftlig förhandsanmälan och skriftligt förhandsgodkännande i enlighet med bestämmelserna i avdelning II i avfallstransportförordningen (se artikel 3.1).
- 22 När en anmälan görs ska anmälningsdokumentet (bilaga IA till förordningen) och, där det är relevant, transportdokumentet (bilaga IB till förordningen) fyllas i av anmälaren (se artikel 4.1). En anmälan ska omfatta transporten av avfall från den ursprungliga avsändarplatsen och inbegripa behandling i avvaktan på återvinning eller bortscaffande, eller slutlig återvinning eller slutligt bortscaffande (se artikel 4.6).
- 23 Avfallstransportförordningen reglerar återtagningsskyldigheter i vissa angivna situationer (se kapitel 4). När det gäller återtagning vid olaglig transport anges i artikel 24.2 första stycket att om anmälaren är ansvarig för en sådan transport ska den behöriga avsändarmyndigheten se till att avfallet
 - a) tas tillbaka av den faktiske anmälaren eller, om ingen anmälan har gjorts,
 - b) tas tillbaka av den person som rättsligt sett kan anses vara anmälare eller, om detta inte är möjligt,
 - c) tas tillbaka av den behöriga avsändarmyndigheten själv, eller av en fysisk eller juridisk person på dess vägnar eller, om detta inte är möjligt,
 - d) återvinns eller bortscaffas på alternativt sätt i mottagarlandet eller avsändarlandet av den behöriga avsändarmyndigheten själv, eller av en fysisk eller juridisk person på dess vägnar, eller, om detta inte är möjligt,
 - e) återvinns eller bortscaffas på alternativt sätt i ett annat land efter överenskommelse mellan alla berörda behöriga myndigheter av den behöriga avsändarmyndigheten själv, eller av en fysisk eller juridisk person på dess vägnar.

Vid återtagning enligt a, b och c ska en ny anmälan göras såvida inte de behöriga myndigheter som berörs kommer överens om att en vederbörligen motiverad

begäran från den ursprungliga behöriga avsändarmyndigheten är tillräcklig (se artikel 24.2 tredje stycket). Den nya anmälan ska göras av den person eller myndighet som anges i a, b eller c, i överensstämmelse med den ordningen (se artikel 24.2 fjärde stycket).

- 24 Vad gäller tvister i klassificeringsfrågor ska, om de behöriga avsändar- och mottagarmyndigheterna är oense om huruvida innehållet i en transport ska klassificeras som avfall eller inte, innehållet behandlas som om det vore avfall. Detta ska inte påverka mottagarlandets rätt att ta hand om det transporterade materialet i enlighet med dess nationella lagstiftning efter det att materialet har anlänt när sådan lagstiftning är förenlig med gemenskapsrätten eller internationell rätt (se artikel 28).
- 25 Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelser av bestämmelserna i avfallstransportförordningen och vidta nödvändiga åtgärder för att se till att de genomförs (se artikel 50.1).

Europakonventionen

- 26 Enligt artikel 1 i tilläggsprotokollet till den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) ska varje fysisk eller juridisk person ha rätt till respekt för sin egendom. Ingen får berövas sin egendom annat än i det allmännas intresse och under de förutsättningar som anges i lag och i folkrättens allmänna grundsatser. Ovanstående bestämmelser inskränker dock inte en stats rätt att genomföra sådan lagstiftning som staten finner nödvändig för att reglera nyttjandet av egendom i överensstämmelse med det allmännas intresse eller för att säkerställa betalning av skatter eller andra pålagor eller av böter och viten.

Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

- 27 Enligt artikel 17 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna [OMISSIS] har var och en rätt att besitta lagligen förvärvad egendom, att nyttja den, att förfoga över den och att testamentera bort den. Ingen får berövas sin egendom utom då samhällsnyttan kräver det, i de fall och under de förutsättningar som föreskrivs i lag och mot rättmätig ersättning för sin förlust i rätt tid. Nyttjandet av egendomen får regleras i lag om det är nödvändigt för allmänna samhällsintressen.

Det svenska regelverket

- 28 Naturvårdsverket är den behöriga myndighet som avses i artikel 53 och det kontaktorgan som avses i artikel 54 i avfallstransportförordningen (se 8 kap. 2 § avfallsförordningen [2020:614]). Naturvårdsverket har ansvar för tillsynen enligt miljöbalken i fråga om avfallstransportförordningen när det gäller frågor som verket är behörig myndighet för (se 2 kap. 24 § miljötillsynsförordningen [2011:13]).

- 29 Om Naturvårdsverket i sin egenskap av behörig myndighet får kännedom om eller handlägger ett ärende om en avfallstransport som omfattas av avfallstransportförordningen ska verket underrätta den berörda länsstyrelse och den berörda kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet (se 8 kap. 3 § avfallsförordningen). I fråga om transporter av avfall som regleras i avfallstransportförordningen har även vissa angivna länsstyrelser ansvar för tillsynen inom vissa län. Länsstyrelsen ska i tillsynen samverka med andra berörda länsstyrelser och med Kustbevakningen, Polismyndigheten och Tullverket (se 2 kap. 28 a § miljötillsynsförordningen). Vidare utövar varje kommun genom dess nämnder tillsyn inom kommunen över, bl.a. avfallshantering enligt 15 kap. miljöbalken (se 26 kap. 3 § miljöbalken).
- 30 En tillsynsmyndighet har möjlighet att i ett enskilt fall besluta om de förelägganden som behövs för att avfallstransportförordningen ska följas (se 26 kap. 9 § miljöbalken samt 1 kap. 4 § och 2 kap. 19 § 10 miljötillsynsförordningen). Enligt förarbetena kan ett sådant föreläggande exempelvis avse exportförbud eller föreläggande om att lämna in relevant information såsom att ta fram uppgifter som krävs enligt avfallstransportförordningen eller som behövs för att bedöma transportens laglighet [OMISSIS].
- 31 Tillsynsmyndigheten får besluta att hålla kvar eller omhänderta avfall, om det behövs för att säkerställa att ett förbud i avfallstransportförordningen följs eller att ett föreläggande som beslutats med anledning av förordningen följs (se 26 kap. 13 b § miljöbalken).
- 32 För otillåten avfallstransport döms till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av oaktsamhet bl.a. genomför transport av avfall i strid med de artiklar i avfallstransportförordningen som är aktuella i detta mål (se 29 kap. 4 a § miljöbalken). För vissa överträdelser av avfallstransportförordningen kan miljösanktionsavgift utgå (se 11 kap. 1–7 §§ förordning [2012:259] om miljösanktionsavgifter).
- 33 Avfall kan beslagtas av polis eller åklagare under de förutsättningar som anges i 27 kap. rättegångsbalken. Avfall som tagits i beslag får förklaras förverkat efter prövning av domstol, om det inte är uppenbart oskäligt och egendomen har varit föremål för brott t.ex. enligt 29 kap. 4 a § miljöbalken (se 29 kap. 12 § miljöbalken). Den myndighet som förvarar avfall som skäligen kan antas bli förverkat enligt 29 kap. 12 § miljöbalken och har tagits i beslag enligt 27 kap. rättegångsbalken får 1) omedelbart låta sälja avfallet, om det finns en risk för att avfallet blir förstört under förvaringen, förvaringen är förenad med alltför stora kostnader eller det finns andra särskilda skäl, och 2) förstöra avfallet, om det inte kan säljas eller om det kan antas komma till brottslig användning eller på annat sätt är olämpligt för försäljning (se 29 kap. 12 a § miljöbalken).

Behovet av förhandsavgörande

- 34 I målet aktualiseras frågan om en behörig avsändarmyndighet, efter att ha genomfört ett återtagande av en olaglig avfallstransport med stöd av artikel 24.2 första stycket punkten c avfallstransportförordningen och den anmälan som enligt tredje och fjärde stycket i nämnda artikel ska föregå ett sådant återtagande, därefter är att betrakta som innehavare av avfallet och med stöd av förordningen även får/ska återvinna eller bortskaffa avfallet trots att den ursprungliga avsändaren motsätter sig det.
- 35 Om avsändarmyndigheten har rätt att återvinna eller bortskaffa avfallet i en sådan situation aktualiseras även frågan om en sådan rätt är förenlig med egendomsskyddet då det inte uttryckligen framgår av ordalydelsen av artikel 24.2 första stycket punkten c att avfallets ägare efter återtagning kan berövas rätten till sin egendom.
- 36 Sammanfattningsvis anser Mark- och miljööverdomstolen att det inte är klart eller klarlagt hur artikel 24.2 ska tillämpas i ett fall som detta. För att kunna döma i målet behöver Mark- och miljööverdomstolen svar på de tolkningsfrågor som anges nedan.

Begäran om förhandsavgörande

- 37 Mark- och miljööverdomstolen begär att EU-domstolen genom förhandsavgörande ska besvara följande frågor.
1. Innefattar ett återtagande enligt artikel 24.2 första stycket punkten c avfallstransportförordningen krav på eller möjlighet för avsändarmyndigheten att återvinna eller bortskaffa avfallet efter återtagandet, när det för återtransporten har upprättats en anmälan och transportdokument som anger hur avfallet ska behandlas i mottagarlandet?
 2. Under vilka förutsättningar kan artikel 24.2 första stycket punkten d användas av avsändarmyndigheten för att i avsändarlandet återvinna eller bortskaffa avfallet i en olaglig avfallstransport? Hur förhåller sig punkten d till punkten c, kan exempelvis återtagande och återvinning/bortskaffande ske med stöd av punkterna c och d tillsammans eller förutsätter tillämpningen av en punkt att förfarandet enligt närmast föregående punkt inte varit möjligt?
 3. Om artikel 24.2 avfallstransportförordningen skulle kunna tolkas så att avsändarmyndigheten efter återtagandet har rätt att slutligt förfoga över avfallet, även när den ursprungliga avsändaren önskar återfå avfallet, är en sådan tolkning förenlig med egendomsskyddet enligt artikel 17 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och artikel 1 i tilläggsprotokollet till Europakonventionen?